

L'AIGUAMOLL DE CAN CABANYES EN FUNCIONAMENT

Des de març de 2003 l'aiguamoll construït al bosc de Can Cabanyes ha començat a tractar part de l'aigua de l'estació depuradora de Granollers

Foto: Pere Cornellà

Aprofitant que s'ha clausurat l'antic abocador de residus que hi havia a Palou i que s'ha recuperat l'entorn del riu en el seu tram menys urbà, s'ha construït un aiguamoll i un centre d'educació ambiental al bosc de Can Cabanyes. L'aiguamoll millora la qualitat de part de l'aigua que surt de la depuradora, que es podrà utilitzar en un futur per al reg, aigües amunt, de la vegetació del passeig Fluvial. Els objectius bàsics de l'espai de Can Cabanyes són:

- Ser un punt d'atracció i observació d'ocells en crear un nou ambient aquàtic.

- Fomentar l'educació ambiental, tractant temes relacionats amb els espais fluvials, la flora i la fauna existents, la gestió de l'aigua (depuradora, riu, etc.) i el reciclatge i l'aprofitament de recursos.

- Esdevenir un "laboratori de camp" on fer treballs de recerca científics, i d'educació reglada (tant de secundària com de primària) relacionats amb la depuració d'aigües i amb els ecosistemes de ribera (fauna, flora...) a partir d'un sistema natural com l'aiguamoll.

L'AIGUAMOLL, UNA DEPURADORA NATURAL

On van les aigües residuals?

Les aigües residuals que surten de les cases dels ciutadans de Granollers i de les indústries són conduïdes a través de les clavegueres cap a l'estació depuradora d'aigües residuals de Granollers. Allà les aigües segueixen un conjunt de tractaments físics i biològics abans d'anar a parar al riu. A Granollers aquesta aigua tractada o depurada (efluent) conté molts nutrients (nitrogen i fòsfor), que afavoreixen el creixement de la vegetació. Contràriament al que es podria pensar, el fet que hi hagi molta quantitat de nutrients no és positiu, ja que provoca un creixement exagerat d'algues que deterioren l'ecosistema aquàtic. És el que es coneix com eutrofització.

L'aiguamoll: un sistema natural amb capacitat per eliminar fòsfor i nitrogen

A l'aiguamoll hi tenen lloc un seguit de processos que redueixen la quantitat de nitrogen i fòsfor de l'aigua tractada que

surt de la depuradora. Però per poder fer això cal que tinguin unes característiques especials pel que fa al seu funcionament, fondària i tipus de vegetació plantada.

Com funciona l'aiguamoll?

La vegetació que s'ha plantat a les parts menys profundes de l'aiguamoll (canyís

Què és l'eutrofització?

En els rius i aiguamolls trobem matèria orgànica fabricada per algues i plantes aquàtiques. Les algues serveixen d'aliment als crustacis i invertebrats que habiten al medi aquàtic. Al mateix temps, aquests animals serveixen d'aliment per als peixos que, també serviran d'aliment per a altres animals. Això vol dir que si no hi ha algues, no hi ha ni crustacis ni insectes. I si ells no hi són, tampoc poden sobreviure la resta de peixos i altres animals.

Aquest equilibri es pot trencar, per exemple, quan al riu hi ha un excés de compostos nitrogenats i fosfats procedents de les aigües residuals. Aquesta contaminació orgànica (nitrogen i fòsfor) fa que creixin excessivament les algues i enterboleixin l'aigua. Aquesta quantitat d'algues, fora d'oferir aliment als altres habitants del medi aquàtic, consumeix tot l'oxigen que hi ha l'aigua. I sense oxigen, la resta d'animals no pot viure. És el que s'anomena procés d'**eutrofització**. És parla d'aigües mortes quan aquest procés d'eutrofització ha deixat l'aigua sense gens d'oxigen, el que la fa absolutament inservible tant per allotjar vida com per al consum.

Informació i inscripcions:

oficinaA21L@ajuntament.granollers.org

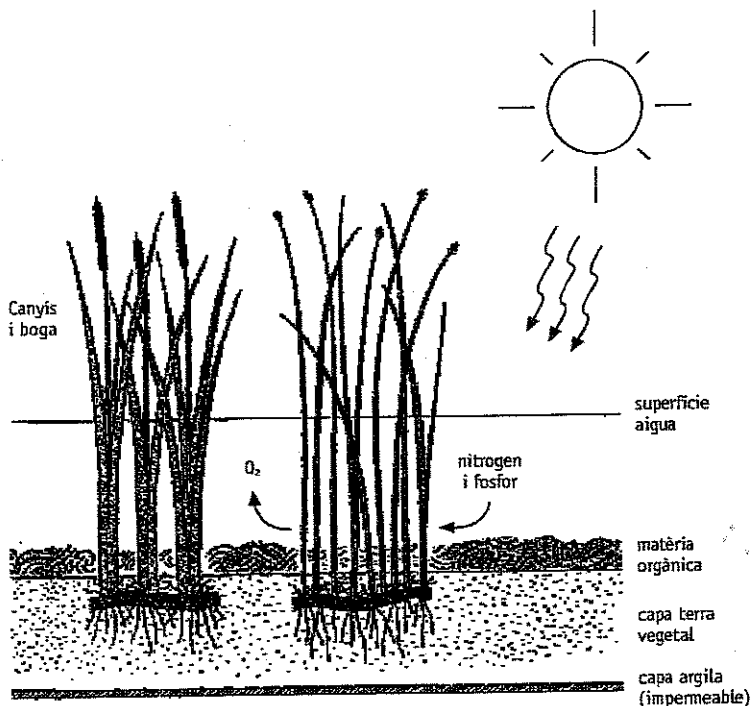
i boga) són espècies helòfites, és a dir, són plantes grans que tenen l'arrel en un medi inundat i bona part dels òrgans vegetatius estan per sobre del nivell de l'aigua. Aquestes característiques els permeten d'absorbir l'excés de nitrogen i fòsfor presents a l'aigua. A més a més, el disseny de l'aiguamoll permet que s'hi

instal·lin microorganismes que amb la seva activitat biològica depuren l'aigua. Igualment la poca fondària en alguns punts i la superfície de la làmina d'aigua (aproximadament d'1 ha) permet que la irradiació solar participi activament en el procés de depuració. L'aigua que surt de l'aiguamoll cap al riu

no es pot beure (ja que caldrien altres tractaments avançats de depuració) i, de moment, tampoc es pot utilitzar per regar. Això no obstant quan millori la salinitat de l'aigua que surt de la depuradora, serà possible aprofitar l'aigua de sortida de l'aiguamoll per al reg del passeig Fluvial.

Aquest aiguamoll té una fondària mitjana d'uns 50 cm, amb algunes zones que arriben als 1,5 metres sense vegetació per permetre els processos d'oxigenació de l'aigua. La base de l'aiguamoll s'ha impermeabilitzat amb una capa d'argiles, per evitar que l'aigua s'infiltri sota la terra, i s'ha recobert amb una capa de terra vegetal. Finalment, a les zones menys profundes, s'hi han plantat les plantes de canyís i boga que absorbeixen directament els nutrients.

L'AIGUAMOLL, EL BOSC DE CAN CABANYES I EL PASSEIG FLUVIAL, ESPAIS PER APRENDRE I PASSAR UNA BONA ESTONA

L'aiguamoll representa una important millora paisatgística, de refugi de fauna i recuperació d'ambients naturals d'espais de ribera. Permet desenvolupar hi treballs de recerca en el camp de l'ornitologia, els sistemes aquàtics, etc. per part del Museu de Ciències Naturals de Granollers, estudiants universitaris i estudiants de primària, secundària i batxillerat que estiguin interessats en el tema.

La proximitat de l'espai als conreus de la plana, a l'estació depuradora d'aigües residuals i a l'antic abocador de Palou i la seva integració al bosc de Can Cabanyes donen una visió completa del territori. Aquest curs escolar els alumnes dels diferents centres educatius del municipi visitaran l'espai i duran a terme un conjunt d'activitats didàctiques que serviran per tractar temes relacionats amb els espais naturals (vegetació i fauna del riu i del bosc mediterrani), la gestió de l'aigua i dels residus, etc.

Us convidem a seguir els recorreguts senyalitzats al llarg de l'espai fluvial. Les fites i els plafons informatius us facilitaran la interpretació de les vostres observacions i us proposaran senzilles activitats de descoberta.

TOT RECORDANT LA FESTA DE L'ARBRE 2003

La Festa de l'Arbre 2003, que es va celebrar els dies 28 de febrer i 5 de març, va reunir 6 centres educatius d'ESO del municipi, els alumnes dels quals van plantar 35 pins, 10 alzines, 20 roures i 10 alzines sureres. La jornada també va servir per donar a conèixer el projecte de recuperació de l'entorn fluvial que ha inclòs la posada en funcionament de l'aiguamoll.

El diumenge 3 de març socis de WWF/Adena i alguns ciutadans de Granollers i d'altres municipis van participar en la plantada

organitzada per l'Ajuntament en conveni amb l'entitat ecologista. A diferència de les dels alumnes, les espècies plantades el diumenge eren de sotabosc, com el garriç.

Aquesta actuació, conjuntament amb la plantació i la hidrosembra realitzada pel Consorci de la Zona Franca, va servir per revegetar l'espai, destinat a l'educació ambiental. Enguany la Festa de l'Arbre se celebrarà al parc Torras Villà per commemorar-ne el trentè aniversari, amb plantacions i itineraris botànics guiats.

Enfangats de cap a arrels

El passat dia 28 de febrer, un grup d'alumnes d'ESO de l'Educem i de la nostra escola, vam anar al bosc de Can Cabanyes, prop de la depuradora, a celebrar La Festa de l'Arbre. La Festa de l'Arbre és un projecte que consisteix en la reforestació de les zones verdes del municipi de Granollers, de manera que els alumnes coneguin millor el medi ambient de la seva ciutat i contribueixin al seu creixement i a la seva conservació.

Durant aquest dia, els alumnes vam plantar roures, pins i alzines amb l'ajut de jardiniers especialitzats en aquestes espècies de bosc mediterrani.

També vam fer un tomb per la zona, amb una guia que ens mostrà les millores del riu i d'un abocador proper, i la construcció d'un aiguamoll amb aigua procedent de la depuradora.

Va ser una activitat força divertida, i tot i el fang que hi havia, els professors Jesús Gascó i Pepa Cervera també van participar-hi.

L'Ajuntament ens recompensà amb un esmorzar de galetes amb xocolata, i aigua, i amb un visita al nou centre educatiu del Medi Ambient que han construït el bosc de Can Cabanyes.

La visita va quedar immortalitzada amb la filmació de l'acte realitzada per un equip d'alumnes reporters.

Ferran Banús, Esther Sanyé, Núria Almirall, Eva Perozo, Carles Orenge. 4t ESO (Col·legi Jardí)

La Festa de l'Arbre va ser molt divertida i interessant. Vam plantar diferents tipus d'arbres: pins, alzines, alzines sureres i roures.

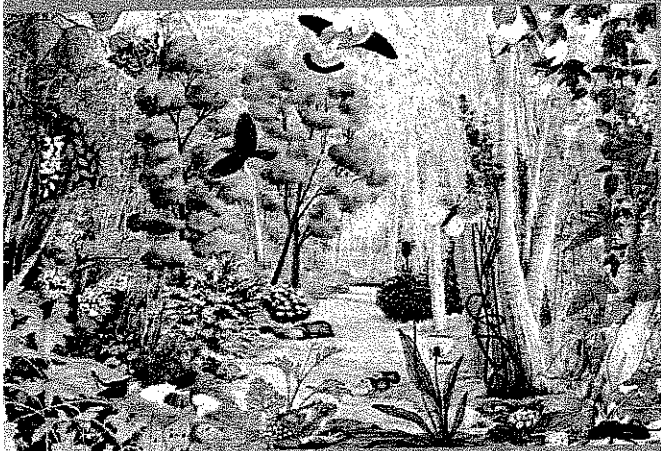
Ens vam explicar com havíem de plantar l'arbre. Havíem de posar dos tipus de terra diferent i, a més, afegir-hi adob, perquè l'arbre tingui més aliment.

Ens van explicar per què era important recuperar el bosc. Vam veure també una bassa on venia aigua de la depuradora i allà s'acabava de depurar. El bosc era força sorollós perquè hi havia moltes indústries al voltant.

Jo, fa poc, vaig anar amb bicicleta a veure el meu arbre i els altres arbres que havíem plantat. Han crescut una mica i tots sembla que estan bé. M'agradaria tornar una altra estona amb el col·legi a plantar arbres.

Joan Molins. 1r ESO (IES Celestí Bellera)

SETMANA DEL MEDI AMBIENT 2003, CAMINADA PER LA SERRA DE PONENT

Aprofitant la data del dia 5 de juny, en què se celebra el Dia Mundial del Medi Ambient, l'Ajuntament, des de l'any 1999, organitza per als centres educatius la Setmana del Medi Ambient. Del 2 a l'11 de juny de 2003 els alumnes de tercer de primària d'algunes escoles del municipi van realitzar l'itinerari entre la Verneda de Can Gib i la Font del Ràdium. Com a novetat, es va voler impulsar l'ús del transport públic fent que els alumnes es desplaressin a peu o utilitzant els autobusos de línia urbana i interurbana.

Els alumnes de medi ambient del Taller d'ocupació Salvador Llobet, van ser els encarregats de guiar els nens i nenes durant l'itinerari i de treballar temes relacionats amb la conservació dels espais naturals i la identificació d'elements característics del bosc mediterrani. Concretament es van estudiar els boscos de la serra de Ponent de Granollers (bosc de Sant Nicolau, font del Ràdium i Verneda de Can Gib).

Com a obsequi es va lliurar als alumnes participants un exemplar del poster on es representa la fauna i flora característica de la Font del Ràdium (espai natural d'interès municipal).